

6#50#106

500
History

50

BX1935
.M6
1611
c.1

343

10
Letters to Mr. Stan. Cochin & Francis Dechoa

Lozano.

200

1080045065

LVD. MOLINAE E SOCIETATE IESV,

PRIMARII QVONDAM IN EBORENSI ACADEMIA
Sacrae Theologiae Professoris,

DE IVSTITIA ET IVRE TRACTATVS,

Nimirum:

*De Maioribus, & Tributis.
De Delictis, & quasi Delictis.*

*De Iustitia Commutativa circa Bona Corporis,
Personarum que nobis coniunctarum.*

*De Iustitia Commutativa circa Bona Honoris,
& Fame: Itemque circa Bona Spiritualia.
De Iudicio & Executione Iustitiae per Publicas
Potestates.*

IN QVIBVS QVAESTIONES OMNES, ATQVE DIFFICVLTATES
ad has materias pertinentes, non minus breuiter ac doctè examinatae, quam neruose
& accuratè ex infallibilibus **S. S. IVSTITIAE** fundamentis decisa videntur,
ita vt nihil amplius relictum sit, quod ab aliquo desiderari aut addi possit.

*Opus non solum Studiois, Theologiae, & Canonistis; verum etiam Legum Latarum Doctoribus in utroque foro,
tam Ecclesiastico, quam Seculari versantibus, apprime utile & necessarium.*

CVM TRIPLICI INDICE, ALTERO DISPVATIONVM;
altero verò locorum Sacrae Scripturae, & alio Materiarum amplissimo, atque locupletissimo.

VENETIIS, Apud Sellas. M. DC. XI.

Permissu Superiorum, & Privilegio.

46388

ob eximium in optimas artes studium esses omnibus omnium ordinum hominibus amabilis; ita meum quoque animum in te iam propensum allexisti, tantoque affectu deuotum reddidisti, ut fragranti Virtutum tuarum odore perfusus, tantum ceperim delectationis, tantum admirationis, ut quem amarem magis, magisque admirarer, profecto neminem habuerim. Præclara ea fuerunt semper, Vir Amplissime, que tuus animus in omni ætate petiuit, excelsa, ampla, illustra, plena dignitatis, ac gloriæ, neque fortasse communia cum multis. nam tibi ab ineunte ætate veluti duces ad quandam nominis æternitatem, que fuerant à Clarissimis Maioribus tuis pressa vestigia, ea semper duxisti prosequenda. Neque immerito immortalẽ Parentum tuorum gloriam, quorum vigeat memoria sempiterna, tibi quasi ad longissimam metam currenti ob oculos proposuisti equiparandam. mirabilis enim semper fuit in familia tua Virtutum omnium in omni ætate exercitatio; in qua Pallas omnes artes videtur edocuisse, dum ad veram illius imaginem effingendam quodam Natura, & Artis ductu, que ambæ ad id videntur conspirasse, & armis, & litteris diligentissimam semper operam nauavit. In quibus adeo Maiores tui insignes extiterunt, ut eximiam Clarissimis sibi comparauerint immortalitatem. Plurima sunt, que de Fortissimis, Clarissimisque Viris, quibus familia tua semper floruit, narrant Historia; nec tamen ita, ut eorum merita laudes ille adæquare videantur: & ne illa nimis vetera ex annalibus fide dignis repetamus. Quanta, Bone Deus, effulsit Virtus Ludouici de Vera Clarissimi Proavi tui, Equitum (ut aiunt) Commendatarij Ordinis illius, quem in Hispania communi vocabulo nuncupant Calatravam. Ille militaris rei scientia peritissimus adeo strenuè Catholico Hispaniarum Regi Ferdinando in expeditione illa illati belli Bæthicæ Regionis suam operam nauavit, ut subiecta eius ope, ac solertia Inuictissimi Regi imperio Prouincia illa, conuenire ei videretur dictum illud, quod Romano princeps eloquentiæ de Magno Pompeio pronunciauit: Difficile dictum est, an Hostes armati virtutem eius pugnantes magis timuerint, an victi magis adamarint. Secutus deinde est Magnus ille, quem verè Phœnicem inter omnes Hispaniæ Proceres licet appellare, Auius tuus Franciscus Ordinis Sancti Iacobi equitum Commendatarius, Vir ille quidem magni animi, summique consilij, atque Augustissimo Carolo Quinto, à quo plurimum dilectus est, ob maxime egregias virtutes additissimus. Fuit is tanta præditus prudentia, tanta militaris rei peritia, ut nesciam, plus ne semper eius in bello virtus, an in pace sapientia, ac moderatio enituerit, in quo liquido apparebat, quanta esset militia, & liberalium disciplinarum concordia. Cuius facta cum omnibus, qui paululum modo rerum ab alijs gestarum letione delectantur, sint notissima, duximus omnino ne attingenda quidem: Quandoquidem si omnes nunc gestas ab eo res vellem colligere, ingenti esset opus volumine, ac laboriosius plane, quam turbata Sibylle folia velle iterum in ordinem redigere. Tantum dicam, que à maximo Duce munera queunt desiderari, ea omnia in oppugnatione illa Sancti Quintini adeo fortissimè, egregissimeque præstitisse, ut eius præcipua virtute capto Oppido, suum nomen omni monumentorum genere consecraverit immortalitati, cuiusque gloria vel ipsam Inuidiam superauerit. Prætermitto nunc Amplissimi Patris tui summas virtutes, præclarissimas res optime gestas; quod cum tecum penè coram loqui videar, possem fortasse existimari velle tuis auribus seruire. Verum tu, Vir Illustrissime, longissimam scis tibi esse in tua gente non opum, ac diuitiarum, quibus etiam minime digni sepe affluunt, sed virtutis, & gloriæ perpetua multorum annorum serie quasi per manus traditam, & ad te ipsum usque conserva-

tam

tam hereditatem. Eam tu ad tuendum, augendumque diuini familie tue nominis decus, atque ornamentum, constanter tibi semper duxisti retinendam; ut cum nondum vicefimum primum penè annum ageres in demandato tibi nonnullarum in hoc Regno Prouinciarum Auditoris munere, maxima cum tua laude ea præsteris, que præstare certe nemo in illa ætate potuisset. Hinc factum est, ut cunctis Spectata morum probitate, ac Iustitia, quas cum virtute semper duxisti coniungendas, Excellentissimus & acerrimi Iudicij Miranda Comes, qui tum Regno huic præerat, dijudicandis in suprema Neapolitana Curia ciuilibus causis vix Neapolim reuersum te præfecerit. Nec satis hæc esse visa sunt. Vbi enim illud trium annorum munus vix obiuisti, continuo Regni huius Secretarij, ut aiunt, Vicem tanta cum prudentia gessisti; ut cum nulla esset tibi meta ad ampliores in dies honores adipiscendos, à Philippo II. Regum Maximo primum ad supremum illum Consiliarij gradum summa cum tua gloria sis euectus; deinde vero non multis postquam ob egregiam vite probitatem, que non solum optimorum hominum iudicio, verum multitudinis etiam ipsius assensu, communique omnium voce, ac testimonio comprobabatur, Regiæ Cameræ Summarie sis Præses creatus. Vides nunc, quam late pateat tua, tuorumque Maiorum gloria, que omnibus Europæ populis notâ, ad finitimas illas extreme Indiæ partes videtur penetrasse. Verum cum sentiam, eo me tuarum laudum dicendarum ardore progressum, ut epistole modum exceßerim, finem faciam; tantumque dicam, mihi semper, ut ad dilectionem illam, quam in te habebam, aliquid esset accessionis, eorum more, qui Persarum Regem nunquam sine aliquo munere salutabant, munusculi aliquid adiungere, visum esse vehementer. Itaque cum Ludouici Molina à Societate Iesu Doctoris Theologi celeberrimi, eximij Hispaniæ ornamentum, operum posteriores quatuor tomos Antuerpiæ olim typis mandatos, ad communem studioforum omnium utilitatem Venetijs curassem imprimendos, illos volui tui nominis æternitati consecrare. Oro igitur te, obtestorque, ut meum hoc munus, tibi pluribus nominibus debitum, qua benignitate es præditus, libentissime accipias; in quo tantum meam tuorum immortalium erga me meritorem memoriam velim agnoscas. Quod si à te impetraro, omnia me consecutum arbitrabor. Vale eximium Christianæ Reipublicæ decus, atque ornamentum.

Amplitudini Tue

Perpetuum Additissimus

Hæctor Soldanellus.

APPROBATIO.

Legi qua potui diligentia Tomum Tertium de Iustitia doctissimi, & non satis pro meritis laudati Doctoris Ludouici de Molina à Societate Iesv à Regio Senatu mihi commissum; opus quod fidei nihil habet aduersum; in quo ad amissam Theologicam peritissimè ac exactissimè reducit ea, quæ de Maioribus, Tributis, Delictis & quasi Delictis circa bona externa, atque de restitutione in genere, & circa eadem bona Iurisperiti disputant. Quibus labor hic & iucundus & necessarius proculdubio erit, sed maximè Theologis, qui huc vsque non viderant nexos hos Iurisperitiæ titulos cum Conscientiæ & Theologiæ regulis. Quarè opus dignissimum mihi visum est, quod typis mandetur. Madriti è nostro monasterio sanctissimæ Trinitatis idibus Decembris, anno Domini 1598.

*Magister Frater Didacus
de Auila.*

INDEX DISPUTATIONVM,
QUAE IN PRIORI PARTE

Tertij Tomi continentur.

- 576 De varijs in Hispanijs bonorum vin-
577 culis.
578 Licetne Hispaniarum primogenita institu-
antur.
579 Maioratus institutio ex legitimis alijs debi-
tis, quando valida sine Regis facultate, ex con-
sensu eorum, quibus legitime illa debentur.
Et quædam alia rei huius occasione examinan-
tur.
580 Maioratus qui legales, & qui ex aliorum insti-
tutione.
581 De maioribus titulo Comitatus, Marchiona-
tus, aut alio simili, à principibus institutis, quæ
tam perpetuitatem, ac indiuiduitatem, quoad
titulum ipsos, & res, quibus sunt annexi, ha-
bere debeant.
582 De maioribus, qui à priuatis, ex regia facul-
tate, aut sine illa, instituantur; & quæ eorum
institutio vtilior.
583 Maioratus, ac melioratio, tum vltima volunta-
te, tum etiam contractu, fieri possunt. Et quæ-
do reuocabiles sint ab institutore, interim dū
vixit, quando vero irrevocabiles.
584 Vtrum, ut maioratus institutio, ac melioratio
in tertio, irrevocabiles reddantur, necessaria sit
traditio per actum factum, ut per clausulam
constituitur. Et de alijs duobus actibus, qui-
bus eisdem dispositionibus irrevocabiles effi-
ciuntur.
585 Vtrum, ut maioratus institutio, aut melioratio
in tertio contractu inter viuos facta, irrevoca-
biles reddantur, satis sit traditio rei vnius, an
requiratur omnium ad illas attentantium. Et
an traditione irrevocabiles reddantur, etiam
quoad bona futura.
586 Quibus alijs actibus maioratus institutio, &
melioratio irrevocabiles reddantur.
587 Vtrum, ut maioratus institutio, aut melioratio,
irrevocabiles sint ex capitibus quatuor dispu-
tationibus præcedentibus explicatis, necesse
sit accedat acceptatio. Atque ex quibus capi-
tibus reuocari adhuc nihilominus cuiusmodi
instituciones possint.
588 Instituens maioratum ex suis bonis, ad eumq;
vocans filium suum primogenitum, & descen-
dentes illius, nulla alia vocatione omnino fi-
cta, an finitis descendentes ex illo, maiora-
tus exspiret, & bona illa libera reddantur.
589 Vtrum deficientibus omnino descendentes
ex primo institutore maioratus, exspiret maio-
ratus; an transeat ad collaterales, consanguineos
institutoris.
590 Quando in institutione mentio non est facta de
maioratu, quibus verbis ac coniecturis censetur
erit institutum esse maioratum.

Tom. III.

- 591 Qui facultatem obtinuit ad vnum maioratum
institueudum, num possit instituire duos. Et
qui facultatem obtinuit ad duos instituedos,
vtrum instituire possit vnum tantum.
592 De institutione maioratus, ut in eo succedat,
quem vltimus possessor, aut alius, elegerit.
593 Is, cui electio est commissa, si semel eligat, an
possit iterum eligere, & variare in persona ele-
cta. Quod si ad maioratum non eligat, qui in
eo succedat.
594 Vtrum is, cuius voluntati electio ad maioratus
successionem commissa est, teneatur eligere di-
gniore, vel possit dignum, aut etiam indi-
gnum, eligere, digniore prætermisso.
595 Vtrum is, cuius arbitrio electio ad maioratus
successionem commissa est, teneatur eligere di-
gniore, vel possit dignum, aut etiam indignum,
eligere, prætermisso digniore. Et quantum
peccatum sit, tam hunc, quam eum, cuius volun-
tati electio commissa est, non eligere di-
gniore.
596 De maioratum cõsuetudine titulo prescriptionis.
597 Regis facultas, aut confirmatio, qualis necessa-
ria, ut ea institutio maioratus sit valida, quæ
Regis facultatem, ut valida sit, requirit.
598 Vtrum princeps institutionem maioratus inua-
lidam, quod ex Regis facultate non fuerit fa-
cta, confirmare possit ac validam reddere, post
mortem institutoris.
599 Quædo ad maioratus institutionem, necessaria
est regia facultas, num satis sit, si ea sit conces-
sa, an vero requiratur, ut literis sit expedita an-
te maioratus institutionem, & vtrum exspiret,
re integra, morte concedentis. Et quid de con-
firmatione maioratus quoad hæc omnia.
600 Maioratus institutio, ut sit valida, num scriptu-
ram requirat. Et vtrum, sine insinuatione, va-
lida sit vltra summam, quæ sine insinuatione
donari potest.
601 Vxor vtrum sine facultate viri possit maiora-
tum instituire.
602 Vsu rationis carès, mutus, minor, & prodigus,
num maioratum instituire valeant.
603 Filius familias vtrum maioratum instituire possit.
604 Religiosus num maioratum instituire possit.
605 Damnati ad mortem naturalem, & alij serui
pena, an instituire possint maioratum.
606 Ex quibus bonis maioratus institui possit. Et
num institutio illius ex omnibus bonis sit va-
lida. Et vtrum ab ecclesiasticis de suis bonis
institui possit.
607 Maioratum an instituire possit vxor, vel meli-
orare vnum filiorum, ex bonis, quæ ex altero
marito, sibi obuenerunt, aut ex mediocritate luctu-
rum, si superstitibus filijs prioris mariti, tran-
seat ad secundas nuptias.

* 4 Ma.